

По повод 10-годишния юбилей от учредяването на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП)

Професор д-р инж Тодор Карамански – Учен, Преподавател и Инженер

инж. Димитър Начев Председател КИИП София град мандат 2003-2012

инж. Мария Стефанова Секретар КИИП София град

Проф. Карамански, роден на 3 януари 1932 г. в Кюстендил е завършил строително инженерство, специалност “конструкции” с отличен успех и похвала. Научната си кариера започва през 1954 г. в катедра “Строителна механика”. На 22 години става асистент, на 38 години - доцент и на 43 години - професор в УАСГ, един от най-младите учени в България. С основание проф. Карамански можеше да се гордее, че първи в България работи по метода на крайните елементи (МКЕ), при това без да знае за аналога му на запад. През 1965 г. защитава докторска дисертация на тема “Метод на крайните елементи за решаване на равнинната задача на теорията на еластичността”. Бил е декан на Строителния факултет от 1989 до 1994 г., член на Специализирания научен съвет по строителна механика към ВАК от 1975 г. до края на живота си, член на Научната комисия по строителни и минни науки при ВАК от 1985 до 1989 г.

Многообразни са постиженията му в областта на строителната теория и приложението на числените методи и програмните езици и системи. Разработва теорията на програмна система STADYPS за статико-динамичен анализ на конструкции, която е на нивото на световните образци и е внедрена в повече от 30 проектантски колектива. 6000 студенти са слушали лекциите му по строителна статика, устойчивост и динамика на строителните конструкции, сеизмично инженерство, числени методи в строителната механика, метод на крайните елементи, компютърен анализ на конструкциите. Провеждал е курсове за овладяване на програмните езици Algol, Fortran, Basic, Quick Basic. Един от първите в България прилага програмни системи за анализ на строителни конструкции като STRUDL, SAP, MSS/PAL, SDRS, ANSYS. Разработва сам или в колектив теоретични аспекти, алгоритми и десетки програмни модули в областта на автоматизираното изследване и проектиране на строителните конструкции. Бил е научен ръководител на повече от 10 докторанти от България, Египет, Сирия, Корея и Виетнам. Участва като ръководител или член на колектив при проектирането на повече от 60 обекта, сред които Националният дворец на културата - София, Културния и административен център на град Алжир, една от новите сгради на РВД, укрепването на зданията на БНБ в Бургас и на Института по библиотечно дело в София, в строителството на язовирна стена, два моста, единият от които Аспаруховия, и на много други конструкции. Има над 20 експертизи на обекти и строежи, КТК и авторски надзор на 25 обекта в столицата и страната.

Съавтор е на 3 учебника, на методични ръководства, монография и над 80 публикации в България, Русия, Германия, Великобритания, Македония и Виетнам. Книгата “Методично ръководство за решаване на задачи по строителна статика”, в съавторство с проф. Р. Рангелов има 4 издания и все още е основно помагало по строителна статика на днешните студенти, а за нас завършилите преди много години е мил спомен за професора и неговия неповторим преподавателски дух.

Председател е на Съюза на Строителните Конструктори в България (ССКБ) от 1996 г. до 2004 г., почетен член на Дружеството на строителните конструктори в Македония и член на Националния комитет по сеизмично инженерство.

Активният дух на проф. Карамански не оставяше и минута свободна в деловото му ежедневие. Той умееше по негов, неповторим начин да съчетава много разнородни дейности – да бъде грабващ вниманието преподавател, с остър ум да следи световните научни новости и да развива научни постановки у нас и най-важното – да се опитва винаги да търси верния път за прилагане на науката в практиката. В последните години от живота си той отдели специално време и внимание, в полза на проектантската гилдия и обществото. Като председател на ССКБ той с много ентузиазъм и енергия изгради организационните структури на организацията в цялата страна. Беше неспирен източник на идеи за това как да се подпомагат и защитават интересите на конструкторите. Пример за това са организираният няколко международни научни конференции на ССКБ, изготвеният ценник за проектантски услуги за конструкции. За да бъде полезен за гилдията, той съумяваше да бъде винаги информиран за това какво се случва в професионалната общност на инженерите и архитектите. Така, през 2001 година, когато започва изготвяне на Законопроект, който да въведе изискванията на директива 85/384/ЕЕС за взаимно признаване на дипломи за квалификация и признаване пълна проектантска правоспособност в областта на архитектурата, проф. Карамански установява контакт със съставителите на законопроекта и активно започва да работи за разширяване обхвата на законопроекта с инженерните специалности на инвестиционния проект.

За проф. Карамански бе важно да се бори за изработването на добър закон за съсловните организации на инженерите и архитектите. Той бе убеден, че един закон може да бъде добър само ако гилдията, за която той е предназначен, споделя неговата философия и неговите идеи. Затова той активно участваше в процеса на разглеждане на проектозакона в комисията по местно самоуправление, като представяше становища от браншовата организация ССКБ, също беше в контакт с депутати от Народното събрание при приемане на ЗКАИИП. С много ентузиазъм е защитавал основните постановки за видовете проектантска правоспособност, за това да бъде отделена държавната и общинска администрация от частния бизнес, защото това е крещящ конфликт на интереси., за това дейността на проектанта да бъде отделена от строителната дейност.

Проф. Карамански има голям принос учредяване на новата организация – Камара на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП).

Той бе първият Председател на КИИП Областна колегия София-град - за съжаление за твърде кратък период. Нелепа смърт прекрати творческия и обществен път на проф. Карамански.

Ние винаги ще помним и съхраним ценните насоки и идеи за развитието на Камарата, които той имаше и не се страхуваше да защитава пред държавните органи и пред Централното Ръководство на КИИП. В периода на прохождение на новоучредената Камара на инженерите, когато се създаваха организационните правила за функционирането и, той със силата на убеждението се опитваше да представи и защити своите виждания за принципите на работа на новите структури, както и за оформлението на удостоверенията и печатите за проектантска правоспособност. За съжаление доста често неговите предложения се посрещаха с неразбиране от страна на Централното Ръководство. Но той до посления си миг живя, погълнат от вяра в успеха на разумното начало и надежда, че КИИП ще се утвърди като успешна професионална организация на проектантите, участници в инвестиционния процес и ще бъде един ден организацията, необходима както на инженера-проектант, така и на обществото.

Реализираха ли се идеите на проф. Карамански днес? Закона претърпя промени, които не бяха в интерес на професионалната гилдия. Като че ли бяха допуснати много отстъпления от неговите идеи, инженерите проектанти в известна степен бяха изместени от мястото, което заемаха в инвестиционния процес.

Превърна ли се КИИП в общност на съмишленици инженери проектанти, отдали живота си на тази професия? Това може всеки един да почувства и прецени за себе си. Сякаш има доста неща, които трябва да бъдат направени, за да оправдаем надеждите на професора.

инж. Методи Андреев,
депутат от 38-то Народно събрание

Какви са спомените Ви за проф. Карамански от Университета?

Проф. Т. Карамански ми беше лектор по строителна статика. Запомнил съм го като изключително ерудитан, креативен и усърден човек. В спомените си съм закътал и специално място за неговото чувство за хумор, с което лекциите му ставаха непринудени и изключително интересни. Още помня неповторимия му изказ. Например шеговитата форма за обяснение на простото тройно правило - това което не знаем е равно на това, което знаем върху неговото и по другото. Или няколкото начина за построяване на диаграмите на разрезните усилия - режа, ограждам, редуцирам; по чувство или чрез преписване, но само ако мога да го направя по някой от първите два начина.

Проф. Карамански беше ентузиазиран за създаване на Камара на инженери. Вие като депутат, какви спомени имате от участието на проф. Карамански в създаване на Закона за КИИП?

След като се запознах с проектозакона за създаване на Камара на архитектите в България, изготвен от арх. Стефан Беязов и консултиран от Екатерина Михайлова, предложих да разширим обхвата на този проектозакон, като включим всички инженерни специалности, участващи в изготвянето на инвестиционните проекти. Тогава поканих проф. Карамански и арх. Беязов като експерти в парламентарната комисия по регионална политика и местно самоуправление, която беше водеща по отношение на закона. Професорът и арх. Беязов се включиха активно в работата. В последствие поканих и проф. Игнатиев и така се сформира експертното звено, което заедно с народните представители Илиан Попов - председател на комисията, Ремзи Осман - зам. председател и Свилен Димитров - член на комисията, изготви най-добрия, по нашите разбирания, законопроект. Той беше гласуван на първо четене в началото на 2001 г., но поради приключване на мандата на 38-то НС второто му четене и приемането му станаха през мандата на 39-то НС. Тогава Ремзи Осман беше станал председател на специализираната парламентарна комисия и съдейства законът да бъде приет. През цялото това време проф. Карамански отделяше много време и енергия да разсъждава, да анализира, да предлага идеи, да убеждава. Той беше моторът за създаването на закона, а ние като народни представители осигурихме и парламентарното мнозинство за приемането му.

Смятате ли, че днешният облик на Камарата отговаря на идеите и поредставите на проф. Карамански?

Всички ние, когато създавахме закона възприехме разбирането на проф. Карамански, че този закон трябва да превърне КИИП в логистичен център на МРРБ по законодателството и специализираните въпроси, касаещи строителния инвестиционен процес. Този закон трябваше да защити професията на инженера конструктор и на останалите инженерни специалности от нелоялната конкуренция на колеги, заемащи държавни или общински постове, даващи им предимство при получаването на проектански задачи. Законът трябваше да прекара ясна разделителна линия между лицата имащи право да проектират, да строят, да извършват надзор и да бъдат контролни инженери. С течение на времето и смяната на правителствата бяха направени редица промени, които пречат на сегашния закон да изпълни първоначалния си замисъл. Проектантите вече не са с подobaваща тежест в строителния инвестиционен процес, заради монопола на шепа едри строителни предприемачи, които наложиха инженеринга, като основен начин за извършване на строителство в България. Така КИИП се превърна в присъдружна организация на Камарата на строителите. Всичко това не би се харесало на проф. Карамански и е в противоречие с идеите и принципите, които той защитава.

арх. Стефан Беязов
председател на КАБ мандат 1993-1995 год.

Какви са спомените Ви за проф. Карамански от Университета?

Помня го като млад асистент в катедра строителна статика - добронамерен и знаещ, той не беше от страшилищата за студентите по архитектура

Проф. Карамански беше ентузиазизиран за създаване на Камара на строителните инженери. Вие като пряк участник в тези събитията, какви спомени имате от участието на проф. Карамански при създаването и приемането на Закона за ЗКАИИП ?

Бяхме готови с проектозакона за архитектурната камара, когато ме посети проф. Карамански. Аз го запознах с това, което сме направили и много се зарадвах, че принципите върху които той е изграден се споделят изцяло от него. След това с проф. Игнатиев като авторитетни личности, помогнаха за приемането на ЗКАИИП в Народното събрание

Смятате ли, че днешният облик на Камарата отговаря на Вашите и на проф. Карамански поредстави за този организация?

Що се отнася до мен смятам, че организацията е обезсмислена в голяма степен. Още при приемането му Закона беше деформиран, а в следващите години този процес продължи. Принципите, зад които застана и подкрепи проф. Карамански бяха изоставени. Регресивни поправки не само в ЗКАИИП но и в ЗУТ и Закона за обществените поръчки допринесоха за този процес. Днес основния принцип е погазен - утвърждаване личността на професионалиста архитект и инженер в процеса на проектиране и строителство. Никое нормално общество не създава закон за да облагодетелства определена негова част. Закон за камарите или сходни закони по света се отнасят за ключови професии с особено значение и са наложени от обществен интерес, който истински трябва да бъде защитен. Мисля, че проф. Карамански би се съгласил с мен.

инж. Марин Йорданов
Председател на Контролния кѳвет на КИИП
мандат 2003-2012 год.

Какви са спомените Ви за проф. Карамански от Университета и съвместната работа?

Брилянтен преподавател. Преподаваше ясно, стегнато, кратко и същевременно задълбочено и най-сложната материя. Увеличаше студентите и преподавателите с работата си. Като колега в съвместната ни работа винаги е бил коректен, прецизен, точен. Задачите винаги се планираха и изпълняваха в срок и с високо качество като дадените технически решения не оставяха никакво съмнение за правилността им. Имаше просто ръководно правило – ако една идея не може да се изрази на един лист хартия и да се защити, то тя не е добра и навярно никога няма да се реализира. Във всяка работа откриваше нови възможности и чертаеше нови хоризонти. Широко скроен човек, със силен характер и надежден партньор. Човек с визия и с мисия.

Проф. Карамански беше ентузиазиран за създаване на Камара на инженери, какви спомени имате от участието на проф. Карамански в създаване на Закона за КИИП?

Ентузиаст. Действен и търсец решения организатор. Прелагаше идеи, които след широко обсъждане с колегията уточняваше, за да станат работещи решения най-вече за защита интересите на гилдията. Винаги имаше план, носеше отговорност за действията си, убеждаваше колебаещите се, вслушваше се в чуждото мнение и търсеше най-доброто, допирната точка с всеки и за всичко, за да е максимално полезно изработеното решение, текст, правило, т.н. Проф. Карамански беше възискателен и изискваше точност, коректност в това което се прави, за да няма никакви основания за оспорване на текстовете, решенията.

Смятате ли, че днешният облик на Камарата отговаря на идеите и поредставите на проф. Карамански?

Не все още. Стремежът на проф. Карамански беше Камарата да бъде много силна професионална организация, разпознаваема и с добро име и място в обществото. Организация, която защитава интересите на обществото като защитава интересите на членовете си.

